

T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 507
Karar Tarihi : 28/07/2010

Kurulumuz Başkanlığına Ankara Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü'nün 26/07/2010 tarih ve B.05.1.EGM.4.06.6736/15151-15623 sayılı yazısı ile; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında 5982 sayılı Kanunun 12 Eylül 2010 Pazar günü Halkoyuna sunulması ile ilgili olarak uygulanacak seçim takviminde seçim yasaklarının başlangıç tarihinin 31 Mayıs 2010 günü olduğunun Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığınca belirlendiği, Kurulun 29/05/2010 tarih ve 347 sayılı kararında; 298 sayılı Kanunun 60. maddesinin ikinci fıkrasında sayılanlar hariç (parti genel merkezlerinde, il, ilçe, belde merkez binaları ile kapalı yerlerde ve parti taşıtlarında, miting ve toplantı günü kullanılan afiş, bayrak, flama ve benzerleri bu hükmün dışındadır.) propaganda için afiş ve duvar ilanları ile her boyda parti flamaları, propaganda bayrakları ve benzerleri şehir, kasaba ve beldelerde ilçe seçim kurullarınca gösterilecek yerlere asılır. Aynı Kanunun son paragrafında "hiçbir siyasi parti veya bağımsız adayca dördüncü fıkrada belirtilen tarihten önce duvar ilanı, flama veya bayrak asılamaz." hükmü doğrultusunda 23 Ağustos 2010 Pazar akşamına kadar duvar ilanı, flama ve bayrak asılamayacağı, 23 Ağustos 2010 Pazar akşamına kadar, sabit reklam yerlerinden (billboard, pano vs) ilçe seçim kurullarının gözetim ve denetiminde seçime katılma hakkına sahip siyasi partilerin başvuruda bulunmaları halinde kur'a ile sıraları belirlenerek eşit sayı ve ücret karşılığında yararlanmaları mümkün olduğu belirtilerek, 298 sayılı Kanun ve kurulun 347 sayılı kararında siyasi parti ve bağımsız adayların yer aldığını, ancak sendika ve benzeri kuruluşlar ile ilgili herhangi bir yasaklama hükmünün bulunmadığını, Ankara genelinde, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yerleştirilen ve Stroer Kentvizyon isimli şirket tarafından tahsisi gerçekleştirilen ilan tahtalarına (billboard), Hak-İş Konfederasyonuna ait "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 1982 Darbelerin Karanlığından Demokrasinin Aydınlığına EVET-HAK-İŞ" ibareli ilanların yer aldığının tespit edildiğini ve konu hakkında yasal mevzuat açısından yapılması gereken işlemlerle ilgili tereddüt olduğu belirtilerek söz konusu faaliyeti gerçekleştiren sendika konfederasyonunun bu işleminin seçim yasakları kapsamında olup olmadığı hususunda görüş bildirilmesi istenilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın 79 uncu maddesiyle; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetilmesi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ... görevinin Yüksek Seçim Kuruluna ait olduğu belirtilerek, Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkilerinin kanunla düzenleneceği,

Aynı maddenin son fıkrasında; Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olacağı, belirtilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 1. maddesinde; "Özel kanunlarına göre yapılacak milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında bu Kanun hükümleri uygulanır.",

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun Ek 5 nci Maddesinde; "Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında kullanılacak olan oy pusulalarının şekli; oy verme, oyların sayım ve dökümü, geçersiz oyların tespiti, sonuçların tutanağa geçirilmesi, ilçe, il ve Yüksek Seçim Kurulunca yapılacak birleştirme işlemleri; halk oyuna sunulan kanunla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisindeki çoğunluk ve azınlık görüşleri ile Cumhurbaşkanının görüşünün ve halk oyu sonuçlarının Türkiye Radyo ve Televizyonları aracılığı ile seçmenlere açıklanması ilkeleri ve bu Kanunda yer alan benzer hükümler dikkate alınarak Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilir.",

hükümleri yer almaktadır.

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 1. maddesinde; Anayasa gereğince yapılacak olan halkoylamalarında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin tatbik edileceği,

aynı Kanunun 3. maddesinde ise; Yüksek Seçim Kurulunun, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması için bütün tedbirleri alıp hazırlıkları yapacağı, halkoylamasının sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararlarını almaya yetkili olacağı,

yine, 3376 sayılı Kanunun 5. maddesinin (a) bendinde de; 298 sayılı Kanunun propaganda serbestliğine ilişkin hükümlerinin, halkoylaması gününden önceki yedinci günden başlayarak uygulanacağı,

öngörülmüştür.

10/04/2010 gün ve 27548 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5980 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun İle Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun seçim propagandası başlıklı ikinci kesimindeki bazı maddelerinde değişiklik yapılmış ise de; Anayasanın 67 nci maddesinin son fıkrasındaki hüküm uyarınca bu değişiklikler bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanamayacağından, bu halkoylamasında değişiklikten önceki yasal düzenlemelerin esas alınması gerekmektedir.

12 Eylül 2010 tarihinde yapılacak olan halkoylamasının başlangıcı, Kurulumuzun 25/05/2010 tarihli ve 340 sayılı kararı ekinde yer alan takvimde belirlenmiş bulunmaktadır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesi hükmü uyarınca, ilçe çevresinde seçimin düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün tedbirleri alma yetki ve görevi ilçe seçim kurullarına verilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun yerleşmiş uygulamalarına göre, seçim işlemlerinin ve seçim sürecinin işlemeye başladığı tarih, aynı zamanda seçimin başlangıç tarihi olarak kabul edilmekte, bu kapsamda seçim sürecinin başlaması ile oy verme gününe kadar bütün ilgililerce uyulması gereken seçim yasakları 29/05/2010 tarihli ve 2010/347 sayılı kararı ile belirlenmiş bulunmaktadır.

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 5. maddesinin (a) fıkrasında; propaganda serbestliği ve süresinin, oy verme gününden önceki yedinci gün olduğu belirtilmiş, ayrıca bu serbestlik ve süreye getirilen sınırlamalar da yine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 49 ila 66. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Anılan düzenlemede oy verme gününden önceki yedi gün içinde açık ve kapalı yerler ile hoparlörle propagandalara ilişkin ilçe seçim kurullarının görevleri gösterilmiştir. Aynı Kanunun 60 ıncı maddesiyle, duvar ilanı, afiş, flama, bayrak gibi propaganda araçlarının nerelere asılacağı ve sabit reklam panoları (Billboardlar)'ndan siyasi partilerin yararlanma sırasını belirleme görevi de ilçe seçim kurullarına verilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun;

60 ıncı maddesinde; "Propaganda için afiş ve duvar ilanları ile her boyda parti flamaları, propaganda bayrakları ve benzerleri şehir, kasaba ve beldelerde İlçe Seçim Kurullarınca gösterilecek yerlere asılır.

Parti genel merkezlerinde, il, ilçe, belde merkez binaları ile kapalı yerlerde ve parti taşıtlarında, adayların özel taşıtlarında, konvoylarda, mitinglerde, miting alanlarında, kapalı salon toplantılarında, miting ve toplantı günü kullanılan afiş, bayrak, flama ve benzerleri bu hükmün dışındadır.

O sahadaki yerlerin sırası şehir ve kasabalarda İlçe Seçim Kurulunca, o çevrede seçime katılan siyasi partilere, birleşik oy pusulasındaki sıralamaya göre, bağımsız adaylarda ise ad çekme sonucuna göre tespit edilir.

Bağımsız adaylar için yapılacak ad çekme, başvuran adayların veya temsilcilerinin önünde, oy verme gününden önceki yirminci gün akşamına kadar yapılır.

Hiçbir siyasi parti veya bağımsız adayca dördüncü fıkrada belirtilen tarihten önce duvar ilanı, flama veya bayrak asılamaz.”,

hükmünü içermektedir.

Yüksek Seçim Kurulunun 29/05/2010 tarih ve 347 sayılı kararı ile halkoylamasının başlangıç tarihi 31 Mayıs 2010 olarak belirlenmiş aynı kararın I/10 numaralı bendinde, “298 sayılı Kanunun 60. maddesinin ikinci fıkrasında sayılanlar hariç 23 Ağustos 2010 Pazar akşamına kadar duvar ilanı, flama ve bayrak asılamayacağına”, 11 numaralı bendinde, “Sabit reklam yerlerinden (bilboard, pano vs.) ilçe seçim kurullarının gözetim ve denetiminde seçime katılma hakkına sahip siyasi partilerin 23 Ağustos 2010 tarihine kadar başvuruda bulunmaları halinde kur’a ile sıraları belirlenerek eşit süre ve ücret karşılığında yararlanmalarının mümkün olduğu”, 16 nolu bendinde ise, “298 sayılı Kanunun 60. maddesinde belirtilen duvar ilanı ve afişle propaganda uygulama ve yasaklarının halkoylaması sürecinin başlangıç tarihi olan 31 Mayıs 2010 tarihinden 23 Ağustos 2010 tarihine kadar geçen süre içinde izlenmesi, gözetim ve denetiminin mülki idare amirlerinin görev ve yetkisi dahilinde olduğu, 23 Ağustos 2010 tarihi ile 11 Eylül 2010 tarihi arasında ise yukarıda belirtilen uygulama ve yasakların denetiminin ilçe seçim kurullarının yetkisi ve görevinde bulunduğu” belirlemesi yapılmıştır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 60. maddesi ile siyasi partilere getirilen bu yasakların siyasi partiler dışındaki, somut olaydaki gibi sendikaları – konfederasyonları da kapsayacağından kuşku bulunmamaktadır. Hal böyle olunca, Hak İş Konfederasyonu tarafından ilan tahtalarına asılan ilanların yasaklar kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine karar verilmelidir.

S O N U Ç :

Açıklanan nedenlerle;

1- Hak- İş Konfederasyonu tarafından ilan tahtalarına (bilboard) yerleştirilen ilanların 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 60. maddesinde belirtilen yasaklar kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine,

2- Karar örneğinin Ankara Valiliği Emniyet Müdürlüğüne gönderilmesine,

28/07/2010 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkanvekili
Kırdar ÖZSOYLU

Üye
Mehmet KILIÇ

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
M. Zeki ÇELEBİOĞLU

Üye
Muharrem COŞKUN

Üye
Mehmet KÜRTÜL